

Veljko Toman se je rodil 29. decembra v Splitu. Osnovno šolo je obiskoval v Žalcu, Srednjo šolo za oblikovanje (grafični oddelek) pa v Ljubljani. Leta 1964 se je vpisal na Pedagoško akademijo (likovni oddelek), kjer je leta 1966 absolviral. Nato se je vpisal na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani in leta 1971 diplomiral pri prof. Maksimu Sedeju. Zaposlil se je v Mestnem muzeju Ljubljana in nadaljeval podiplomski študij restavracije pri prof. Mirku Šubicu. Leta 1975 je dobil študentsko Prešernovo nagrado. Ukvarja se s slikarstvom, z grafiko in ilustracijo ter pedagoško-andragoškim delom. Od leta 1973, ko je prvič razstavljal v Mestni galeriji v Kranju, je imel 170 razstav doma in v tujini. Sodeloval je tudi na več kot 300 skupinskih razstavah. Prejel je več kot petdeset nagrad in priznanj. Živi in ustvarja v Rakitni.

VELJKO TOMAN
Rakična 117
1352 Preserje
041 841 237
01 365 00 47

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Tumov drevored 6, 5220 Tolmin, T: 05 381 15 38, www.kcktolmin.si

VELJKO TOMAN

IMPRESIJE JORDANIJE

Lepo vabljeni na odprtje razstave
v četrtek, 6. septembra 2018, ob 19. uri
v galeriji Knjižnice Tolmin.

O likovnem ustvarjanju akademskega slikarja Veljka Tomana bo spregovorila umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn.

Razstava bo na ogled do 4. oktobra 2018.

VELJKO TOMAN: IMPRESIJE JORDANIJE

Veljko Toman, akademski slikar in restavrator specialist, je umetnik, ki subtilno in drzno potuje skozi prostor in čas. Čeprav je bil dolga leta zaposlen kot restavrator v Mestnem muzeju Ljubljana, svojega slikarskega izraza nikoli ni postavljajal na obrobje. Krajina, še posebej ljubezen do narave, pa tudi sporočilni arhitekturni elementi so njegov neusahljivi in neustavljivi vir ustvarjalne erupcije, so tisti agens, iz katerega črpa snov pa tudi energijo za ustvarjanje. Očarajo, vznemirjajo, kreativno izzivajo, prevzemajo, spodbujajo in nagovarjajo ga raznoliki kottički slovenske zemlje, a hitro se udomači tudi v novih okoljih in posvoji njihove specifike. Njegova odzivanja na stvarnost so neposredna; impulzivno, eruptivno, brez zadržkov in cenzure izziveta, bogata v svojstvenosti, prekipjevajoča v intenzivnosti in vehementnosti. Kljub hitrim, nezadržnim kreativnim reakcijam so slikarjevi odgovori subjektivno oplemeniteni, globoko osebno občuteni, sporočilno večplastni, selektivno izbrani in prepoznavno izoblikovani v dinamičen spoj avtonomno konsteliranih likovnih elementov, ki vodijo v prostorsko iluzijo in oblikujejo uravnoteženo kompozicijo.

Toman svet zunanjega preoblikuje skozi avtorsko značilen likovno-formalni prijem odločne, energične, široke poteze, s katero povsem obvladuje celoten slikovni oder. Potezam v enkratnem zamahu zaupa uprizoritev najbolj ključnih elementov likovne zgodbe. Dodaja jim segmentirane, a še vedno odločne. Silovito izražanje občutkov je prisotno tudi v bogatem koloritu. Čvrsti slikovni organizem je grajen večplastno, sestavljajo pa ga bolj ali manj čisti nanosi spektralnih barv, kot tudi izrazito mešani. Proces sintetiziranja in utišanja ima kontrapunkt v procesu izčiščevanja in s tem potenciranja žarilnosti. Dialogi med barvnimi nanosi so dinamični, pojavljajoči se v intenzivnih kontrastih kromatskih barv, ki nastopajo v

komplementarnih dvojicah. A razburljivo dogajanje vedno stremi po stanju uravnoveženosti. Specifičnost Tomanovega slikarstva je tudi v snovni razkošnosti, v materialnih, nekoliko robustnih in odprtih barvnih nanosih, s katerimi slikovne površine pridobivajo strukturalni poudarek in prestopajo celo v blago reliefnost. Barvni impasti so mestoma tako bogati, da avtor z njimi modelira posamezne ilustrativne elemente. Zdi se, da stvarnost z nenehnim »potapljanjem« v materialnost barve ohranja prvinski naboj, eksistencialno energijo in moč svetlobne prežarjenosti.

Tudi tokrat Veljko Toman prinaša v galerijski prostor razkošje in posebnosti avtorsko prepoznavnega likovnega nagovora, bogastvo in svojstvenost svojega izraza, temperamentno barvitost in odločno poteznost. Motivni nabor pa ne predstavlja domače dežele, ki jo je zajel nedavni poletni vročinski val. Pred gledalčevimi očmi namreč zaživi slikarjevo potovanje po Jordaniji, odkrivanje temeljnih potez krajine, njenih naravnih lepot in srečevanj s posebnostmi zgodovinskih arhitekturnih danosti. Z vso močjo v njegovih delih govori koloristično razpoloženje, v katerem so zajete energije, svetlobe in vroča atmosfera. Avtor je namreč pred natanko dvema letoma na povabilo g. Samirja Amarina, ambasadorja Kraljevine Jordanije v Sloveniji, obiskal to slikovito, historično in civilizacijsko bogato ter karizmatično deželo.

Izjemen in izrazit kolorist se je v tem prostoru prepustil novim, drugačnim ambientalnim in temporalnim barvnim danostim. Neposredno so ga namreč nagovarjali drugi toni in drugačni odtenki, predvsem so se ga dotaknile rjave, oranžne, rumene in peščene barve. Z ubrano barvno skalo je dobesedno dosegel in objektiviziral temperature nad 40 stopinj Celzija, ki so ga spremljale in tudi vplivale na ustvarjalni ritem. Zaradi njih ni mogel ustvarjati in situ, tako kot bi si želel, je pa na terenu slikal manjša dela, skiciral,

beležil in fotografiral. Ta svet je bil zanj fascinanten, izrazito impresiven. Tako so se videnja, doživljanja in občutenja v avtorju globoko zasidrila in v njem ostala, zato, ne glede na to, kje je avtor ustvaril sliko, likovna interpretacija ohranja bogastvo atmosferičnosti, poteze pa vzpostavljajo resničnost. Pod močnim vplivom jordanskih usedlin namreč še vedno nastane marsikatero likovno delo, ki predstavlja obujanje spominov na doživetje in je pristno slikarsko izživetje vsega tistega, kar je bilo za slikarja bistveno in kot tako ostaja neminljivo. Vse to prelije v pastozne, segmentirane nanose barv, ki predstavljajo poistovetenje z emocionalno občuteno, razpoloženjsko naglašeno resničnostjo. Zapis se nadaljuje v večplastno gradnjo poenostavljenih kompozicij s široko odprtimi panoramskimi zasnovami, kjer se pogled zaustavi na temeljnih elementih stvarnosti.

Od glavnega mesta Amana se mu je Jordanija počasi razpirala proti jugu, do Akabe in nato Rdečega morja. To je postalo izvir za sliko Mojzesov prehod, ki ima že svojo zanimivo zgodovino. Ko jo je avtor leta 2017 poslal na mednarodno likovno razstavo »Le Salon des beaux arts 2017« v Carrousel du Louvre v Pariz, so jo zavrnili in ga opozorili, da ima lahko zaradi nje politične in verske probleme. Tako se je zgodovina Salona ponovila, dobila še en utrinek zavrnjenih tako kot davnega leta 1863, ko je razstava zaradi tega pridobila še svoj drugi del - Salon zavrnjenih. Avtor se je sicer odločil za zamenjavo slike, a s svojo ustvarjalnostjo dokazuje, da njegovih barv nihče ne more utišati, njegovih svetlob nihče ugasniti in da ima njegova poteza neuničljivo moč in energijo. Da je slikar s svojstvenim rokopisom, ki s svojo ustvarjalnostjo vselej znova prepričljivo, temperamentno in samozavestno prehaja čez slikovno polje, da na njem ustvari svojo »obljubljeno« deželo.

Anamarija Stibilj Šajn